

Бондар Катерина

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Науковий керівник – д. філол. н. Кравченко Е. О.

СХОЖІСТЬ ТА ВІДМІННІСТЬ ФІЛЬМІВ

«У ДЖАЗІ ТІЛЬКИ ДІВЧАТА» І «ФАНФАРИ ЛЮБОВІ»

Кіно за своєю природою покликане фіксувати реальність, але якою бути на екрані цій реальності – вирішувати авторові. Одним з найбільш затребуваних жанрів кінематографу є комедія. Головна мета комедії – розсмішити глядача, створити веселий настрій. Але *комічне* і *сміх* є неоднаковими поняттями, адже комічне – не завжди смішне. Під комічним розуміють здатність людини дивитися на себе очима інших, бачити власні вади, а також висміювати недосконалість світу.

Мета нашого дослідження полягає у встановленні схожості та відмінності комедійних фільмів «Some Like it Hot» / «У джазі тільки дівчата» (1959; режисер – Біллі Вайлдер), «Fanfaren der Liebe» / «Фанфари любові» (1951; режисер – Курт Хоффман), «Fanfare d'amour» / «Фанфари любові» (1935; режисер – Рішар Потт'є), які репрезентують самостійні епохи.

«Фанфари любові» – німецький фільм 1951 року, який став основою для кінострічки «У джазі тільки дівчата». Його складно віднести до шедеврів світового комедійного жанру. Б. Вайлдер назвав картину «невимовно жахливою», але в сюжеті було саме те, що він шукав. Тому у титри американської комедії «У джазі тільки дівчата» потрапили сценаристи фільму «Fanfaren der Liebe» Роберт Торен і Міхаель Логан.

Сюжет обох фільмів схожий. У «Фанфарах любові» музики Ганс і Пітер, які грають на контрабасі і фортепіано, постійно шукають роботу і вирішують піти в жіночий оркестр [3]. У голлівудській версії «Some Like it Hot» музики Джо та Джері грають на саксофоні та контрабасі, випадково стають свідками розстрілу і ховаються в жіночому джаз-бенді. У фільма

«Фанфари любові» більш простий задум, відсутня будь-яка пропаганда, майже не простежується порушення жіночих та чоловічих прав.

Симптоматично, що у фільма К. Хоффмана також є «попередник»: французький фільм «Fanfare d'amour» / «Фанфари любові» 1935 року. Критики стверджують, що ця стрічка є більш схожою з версією Б. Уайлдера. Сюжет комедії побудовано у такий спосіб: два актора Жан і П'єр разом грають у різних оркестрах, коли з'являється нова мода – у жіночому. Друзі гримуються, переодягаються у жіночий одяг і отримують місце в оркестрі під назвою «Голандські тюльпани», який збирається на гастролі. Жан і П'єр сваряться через прекрасну Габі. Вона познайомилась із Жаном, одягнутим у чоловічий костюм у вагоні, і це було кохання з першого погляду. Відтепер Жан і П'єр починають чинити один одному неприємності. В отелі П'єр замикає Жана в своїй спальні для того, щоб його побили інші актори, яких він зганьбив негідною легковажною поведінкою. Однак всі стусани отримує директор театру, закоханий у Жана, якого приймає за жінку. У фіналі Жана і П'єра викривають і вони опиняються в обіймах Габі та Пупетти [2].

У «Фанфарах любові» 1951 року домінує гумор та пародія, проте не виявлено прихованих смислів або соціального підтексту. Скоріше за все режисер хотів створити матеріал, який легко сприймається глядачем. У фільмі «У джазі тільки дівчата», навпаки, простежується смислова амбівалентність. Кінокритик П. Кейл назвав картину «чарівно веселою», відзначивши, що вона «пройшла на краю прірви двозначності» [4]. Фільм потрактовано як суміш гумору і цинізму. Теми насильства і смерті у поєднанні з комічними сценами і оригінальними гетами сприяли найдзвичайній популярності кінострічки на довгі роки. При зовнішній абсурдності сюжету, фарсовій побудові, комедія Б. Вайлдера має чітко сконструйовану внутрішню структуру. Популярна ще з часів епохи Відродження «комедія положень», пов'язана зі зміною зовнішності,

костюмованим фарсом, постає у фільмі пародією на естетику довоєнного кіно і оновленим парадоксом протиставлень.

Мова фільму «У джазі тільки дівчата» надзвичайно метафорична і багатозначна (це стосується навіть назви кінострічки). Деякі фрази героїв несуть прихований смисл кросс-гендерного підтексту. Режисер намагається по-новому розкрити проблему гетеронормативності в тогочасному суспільстві. Критик Дейв Керр наголошував, що комедія цинічно грає із забороненими темами. Сценарій відтворює події часів «сухого закону», відомі як бійня в День святого Валентина. Оригінальність комедії полягає також у численних явних та прихованих посиланнях на фільми 1930-х років. Так, наприклад, персонаж Маленький Бонапарт нагадує про американський фільм «Little Caesar» / «Маленький Цезар» (1930; режисер – Мервін ЛеРой), дія якого розгортається в Чикаго.

Отже, порівняльний аналіз фільмів «Some Like it Hot», «Fanfare d'amour» (1935) і «Fanfaren der Liebe» (1951) засвідчує схожість деяких сюжетних ліній, ключових мотивів і образів головних та другорядних героїв. Відмінність кінофільму «Some Like it Hot» від картин-«попередників» полягає у своєрідному відродженні традиційної «комедії положень», наявності елементів так званої «чорної» комедії, порушенні соціальних проблем, завуальованій пародійності і смисловій амбівалентності.

ЛІТЕРАТУРА

1. «У джазі тільки дівчата». – Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%92_%D0%B4%D0%B6%D0%B0%D0%B7%D0%B5_%D1%82%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D0%BA%D0%BE_%D0%B4%D0%B5%D0%B2%D1%83%D1%88%D0%BA%D0%B8
2. «Fanfare d'amour». – Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Fanfare_of_Love
3. «Fanfaren der Liebe». – Режим доступу: https://de.wikipedia.org/wiki/Fanfaren_der_Liebe

4. Guilbert Georges-Claude. *Literary readings of Billy Wilder*. Cambridge Scholars Publishing, 2007. 212 p.